ચાહ, બીડીના વ્યસનમાંથી પૈસા બચાવી
આ ચોપડી ખરીદ કરવા ભલામણ કરૂં છું.

કળીયુગ કાવ્યમાળા.

રચી, છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર,

વૈદ્ય સોમચંદ જેઠાલાલ શાહ

ઠે. ઢાળની પોળમાં--ખારાકુવાની પોળ—અમદાવાદ.

ચા'થી ચતુરાઇ ઘટે ઘટે વીર્યને વાન:
બીડી તો બુરૂ કરે, આયુષને નુકશાન.

આવૃત્તિ ૨ જી પ્રત. ૧૦૦૦
સંવત ૧૯૭૫ સને ૧૯૧૯

ધી માર્તંડ મુદ્રાલય પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં પટેલ. ભીખાભાઇ
છગનલાલે છાપ્યું. ઠે. રીચીરોડ અમદાવાદ.

કીંમત રૂ. ૦-૧-૦

માન ગયુ દાનજ ગયું, નિતી જતાં બહુ શોક;
દેશી દુશ્મન થઇ પડયા, કાન ધરે જો કોક.

ભણીને ભુલા પડયા.

ભણ્યા અમે બહુ ખંતથીરે, કોઇ નોકરી રાખોરે;
ભણ્યા અમે બહુ ખંતથી. એ—ટેક.

મેટ્રીક અમે એમમાંરે, જુવો બી, એ થયા પાસરે;
રાત દીવસ મહેનત કરી, નોકરી મેળવવા ખાસરે. ભણ્યા.

યસ નોન ગોટપીટ કરતાંરે, અમે શીખ્યા બહુ ભારીરે;
ડ્રેશ પહેર્યો શોભતો, અમારી જુવો હુંશીઆરીરે. ભણ્યા.

હુન્નર અમે નથી શીખીઆરે, નથી તેની નીશાળરે;
ઇતિહાસ ભુંગોળ વીગેરે, અમે શીખ્યા તત્કાળરે. ભણ્યા.

ભણનારા જેમ વધીઆરે, તેથી લેશન વધ્યાં આજરે;
ચશ્મા આંખે આવીઆ, પાકી ગયાં મગજરે. ભણ્યા.

સરકાર નોકરી આપેછેરે, પણ વધુ કયાંથી લાવેરે;
એક જગ્યા ખાલી પડતાં, પચી પચા અરજી આવેરે. ભણ્યા.

અમને માન સૌ આપતારે, તમે થયા વીદ્વાનરે;
નોકરીઓ અમે શોધીએ, એવા બન્યા નાદાનરે. ભણ્યા.

રજવાડામાં મળે નોકરીરે, જેને વગવસીલોરે;
વિદ્યાને માન નથી આપતા, જોઇએ વસુ વસીલોરે. ભણ્યા.

તેથી અમો ટેલ નાખીએરે, કોઇ નોકરી રાખોરે;
નહીતો નોકરી અપાવો તો, ઉપકાર માનીએ આખોરે, ભણ્યા.

હુન્નર સીખવા જોઇએરે, વળી ખાવા જોઇએ દામરે;
પૈસા કયાંથી લાવીએ, રાખવા પૈસા કેમરે. ભણ્યા.

નોકરી વીના નથી સુઝતુંરે, જીંદગી એળે જાયરે;
જીંદગી કાઢી ભણતરમાં, બાકી ધન વીના ધોવાયરે. ભણ્યા.

આગેવાનો હુન્નર કાઢવાગે, સૌને ઉપદેશ કરતારે;
કહેનારા નથી કરતા, તાલીઓ પાડી ઘેર જાતારે. ભણ્યા.

શ્રીમંતો સુઇ ગયારે. રજવાડા કયાંથી જાગેરે;
બોલનારા બોલી રહ્યા, કેને હૈયે વાગેરે. ભણ્યા.

સોમચંદ કહે તમે સાંભળોરે, નથી વિદ્યાને માનરે;
ભણીને ભુખા પડયા, નહી સુણે કોઇ કાનરે. ભણ્યા.

હોટલ વીષે.

હોટલમાં જઇએ હોંશથીરે, પડયો ચા'યનો સ્વાદરે;
હોટલમાં જઇએ હોંશથી. ટેક.

હોટલ હૈયાનો હાર છેરે, ચા જઠરાને ઠારનાર;
બીડી છાતીનું તેજ છે, બન્ને વીર્યને તાવનાર. હોટલ.

ઉઠતાં બેસતાં બીડીઓરે, ઉપર બીસકુટ ચા'યરે;
ખોખું થયું ક્ષય રોગનું, થયો છાતીમાં દાહરે. હોટલ.

પહેલા પ્રહરમાં ઉઠતારે, લેતા પ્રભુનું નામરે;
આજ તો બીડી મુખમાં, કાંડી ઘસતા તમામરે. હોટલ.

પાયખાનામાં બેશીનેરે, બીડી પીવે છે આજરે;
નાના મોટા સર્વે દેખાદેખી મુકી લાજરે. હોટલ.

બે આનાની ચા' બીડીઓરે, બે પૈસાનાં પાનરે;
અઢી આના રોજ જોઇએ, ઘણા પીવે છે બાઇનરે. હોટલ.

ઘંટી ચાટે ઘરનાં છોકરાંરે, નથી ખાવાને અન્નરે;
ત્હોયે હોટલ મને વ્હાલી, ભલે ભુખે મરે તનરે. હોટલ.

રામ બીડીનું નામ છેરે, ચા' પ્રભુનું નામરે,
દેવ-મંદીર હોટલ છે, ચાલો જઇએ તમામરે. હોટલ.

ડોકટર વૈદ્ય હજામનેરે. ગળે પડી બીડી ચાયરે;
ગોમચંદ કહે હવે શું કરૂં, નથી મારો ઉપાયરે. હોટલ.

જુનો જમાનો.

જુનો જમાનો વહી ગયોરે, આવ્યો નવો જમાનોરે:
જુનો જમાનો વહી ગયો. ટેક
જે જે ગોપાળ મુખ બોલતારે, હતા ગવપાળકરે:
સાહેબજી મુખ ઉચારતાં, બન્યા ઘોડાપાળકરે. જુનો.
ઘેર ઘેર ગાયો પાળતારે, ખેતીવાળા પાળે ભેંસોરે:
દુધ દહીંથી વાળુ કરતા, આજે સફરેટ દુધ છાશેરે. જુનો.
દુધના સંચા થયા દેશમાંરે, તેમાં દુધ પીલાયરે:
માંખણ મલાઈ પરદેશમાં, દેશી કુચા ખાયરે. જુનો.
ખેડુતોએ ખેતી મુકીનેરે, ગુલામગારી કરવા માંડીરે;
ઉત્તમ ધંધો ખેતીનો. નીચે ધંધે નજર પોચાડીરે. જુનો.
ધનવાનો કોઠારે ભરતારે, તમે કોઠીએ ભરતા અન્નરે;
રૂપીઆનું લાવી ખાવછો, એવો આવ્યો છે દીનરે. જુનો.
દુકાળથી નહોતા ડરતારે, આજે રોજ દુકાળરે:
ઉપરથી ટાપટીપ રાખતા, અંદર પેઠોછે કાળરે. જુનો.
શરીરમાં તે પેસીનેરે, બેઠો પીવેછે લોહીરે:
તોયે આંખો નથી ખુલતી, તમે ફેશનબાઈ મોહીરે. જુનો.
ઘોડા ગાડીઓ દોડાવતારે, ભલે મોટરોમાં બેસોરે:
નાણાં લોકોનાં જમે રાખીને, કંપની થાપણો ઓળવશોરે. જુનો.
હાટ ભાડે ઘર ભાડેછેરે, જુવો વાણોતરને વ્યાજરે;
શેઠાણી બેઠાં લાપસી જમે, નથી દેવાળામાં લાજરે. જુનો.

કળીયુગ ઘેરેઘેર.

કળીયુગ ઘેરેઘેર વ્યાપીઓરે, ભજવે નવા નવા ખેલરે;
કળીયુગ ઘેરેઘેરે વ્યાપીઓ. ટેક.

ગુરૂએ શાસ્ત્ર ભણાવીઓરે, દીધુ વીદ્યાનું દાનરે;
ચેલે ગુરૂની સેવા કરી, આપી ગાળોનુ માનરે. કળીયુગ.

માબાપે ઉછેર્યો એટડોરે, મોટા થયે દેશે સુખરે;
પરણ્યા પછી થયો નારનો, માબાપને દીધુ દુઃખરે. કળીયુગ.

સાસુ રસોડામાં રાંધતીરે, વહુ હીચકે હવા ખાયરે;
વહુને વશ બેટો થયો, કે'તો નથી કાંયરે. કળીયુગ.

બાપ દીકરાને નથી બનતુરે, માને દેછે ગાળરે;
સાસરીઆનો થઇ રહ્યો, કેને ઉછેર્યો બાળરે. કળીયુગ.

નિર્ધનને ત્યાં છોકરાંરે, નથી ખાવાને ધાનરે;
ધનવંતને એક નહી, જ્યાં ખાવાનું છે અન્નરે. કળીયુગ.

નીચ તણે ઘેર લક્ષ્મીરે, ઉંચ અતિ રીબાયરે;
પાપી સુખને ભોગવે, ધર્મી દુઃખે દુભાયરે. કળીયુગ.

નારી રૂવેછે બાળનેરે, નથી થતો મને એકરે;
રાંડી રાંડને થાય છે, કરે ગર્ભપાત અનેકરે. કળીયુગ.

ભગવાં પહેરે છે લુગડાંરે, મોટા ભક્ત કહેવાયરે.
કથા કીર્તન અતિ કરે, ભોળા જન ભોળવાયરે. કળીયુગ.

ખરા સાધુ જડતા નથીરે, ઢોંગી સાધુ પુજાયરે;
માલ મલીદા ખાયછે, ખરા વનફળ ખાયરે. કળીયુગ.

સોમચંદ કરે છે વીનતીરે, હવે થયો આડો આંકરે;
સાધુ સુધરે તો સૃષ્ટી સુધરે, તેમાં કેનો કાઢું વાંકરે. કળીયુગ.

જુના રીવાજને જુતુ માર્યું.

જુના રીવાજને જુતુ મારીયુરે, પેડા નવા રીવાજરે;

જુના રીવાને જુતુ મારીયું   ટેક.
નારી પહેરે પોલકુંરે, પહેરે જીણાંરે વસ્ત્ર;
શરીર બધું દેખાય છે, તેમાં જાળાં છે સહસ્ત્ર.   જુના.
પહેરે ધોળા ધોળા ઘાઘરારે, નીચે ઝાઝા છે ઝુલરે;
વાંકી પાંથી પાડી પ્રેમદા, આવ્યો કળીયુગ હળાહળરે   જુના.
હાથે ચુડી નથી શોભતીરે, પહેરે બંગડીઓ આજરે;
પર પુરૂષ કર આલતાં, નથી આવતી લાજરે.   જુના.
પહેરી સપાટ રોફ મારતીરે, ચાલે ચમકતી ચાલરે;
અડધે માથે ઓઢતાં, નથી આવતી લાજરે.   જુના.
કાંટા નાકે નથી શોભતારે, ચુની પેરે છે નારરે;
ગયાં કલ્લાંને કાંચળી, પેઠાં પોલકાંનો રીવાજરે.   જુના.
જુના ઘાટ નથી શોભતારે, જોઇએ નવા નવા ઘાટરે;
દરજી સોનીને કમાવવા, કેવો રચ્યો છે ઠાઠરે.   જુના.
કુવે પાણી નથી ખેંચવાંરે, નહી ઘંટી તણાયરે;
ઘેર બેઠે પાણી આવતુ, સંચે લોટ દળાયરે.   જુના.
સવાર બપોર કે સાંજનોરે, પીવા જોઇએ ચાયરે;
તે વીના કામ નથી સુઝતુ, રસોડાની માંયરે.   જુના.
સાસુ સસરા જેઠનીરે, નથી કાઢતી લાજરે;
ધણીને ધમકાવતી, કેમ કાંઇ લાવ્યા ન આજરે.   જુના.
ખાવા પીવાને ઓઢવારે, બીજુ કાંઇ ન કામરે;
ધણી કમાય કે ન કમાય, મારે જોઇએ તમામરે.   જુના.
ધણી મવાનો સોગછેરે, નથી પહેરવાનો સોગરે;
સતી સ્ત્રી કોને કહીએ, તજે સોળ શણગારરે.   જુના.
વહુ દીકરી રાંડી રાંડનેરે, નહી ઓળખો ભાઇરે.

સરખુ હીંડવુ ને સરખુ પહેરવુ, સરખુ બોલવાનુ કાંયરે. જુના.
સોમચંદ કહે જગદીશનેરે, હવે થયો આડો આંકરે;
નજરે જોયું તેવું લખીયું નથી તેમાં મારો વાંકરે. જુના.

ફેશનબાઈ.

ફેશનબાઇ પધારીયારે, તમે જુવો આજરે;
ફેશનબાઇ પધારીયાં ટેક.
ફેનશી પહેર્યા પોલકાંરે, ફેનશી સાડી અડધે માથેરે;
પહેર્યા ફેનશી ઘાઘરા, પાડી માથે આડી પાંથીરે, ફેશન.
નાકે ચુની શોભતી, હાથમાં ફેનશી રૂમાલરે;
કેડે કુંચીઓનું ઝુમખું, જુવો ફેશનબાઇનો તાલરે. ફેશન.
પગે સપાટો ઓપતીરે, કંઇ પહેરે બુટ આજરે;
પાન બીડી મુખે ચાવતી; જાય ઉભી બજારરે. ફેશન.
ભણેલી ચસ્મા ચઢાવીનેરે, નજર માંડી નીહાળેરે;
મડમ સરખી બની ઠની, ચાલે હસ્તે ચેરેરે. ફેશન
ઝીણાં પહેર્યા લુગડાંરે, જેથી અંગ દેખાયરે;
પર પુરૂષે અંગ દેખીયું, સતી નારી ન કહેવાયરે. ફેશન.
રાંડી માંડી સરખી બનીરે, નહી ફેશનમાં ફેરરે;
નાંકે ચુની કાચની બંગડી, નહી પહેરે રાંડી નારરે, ફેશન
પહેરવા ઓઢવા ફરવારે, જેને આપી છે છુટરે,
તેને વ્યભીચાર વળગ્યો, સોમચંદ કહે છે ખચીતરે ફેશન.

ફેશન વળગી ભાઇને.

ફેશન વળગી ભાઇનેરે, તમે જુવો તેમના ડેશરે;
ફેશન વળગી ભાઇને. ટેક.
છેલ છબીલા બનવારે, રોજી હજામની વધારીરે.

પાછળથી ફેનશી કાતરી, આગળ વાળ વધાર્યા રે. ફેશન.
સેન્ટ લવન્ડર આરસીરે, માથે આંબળાનું તેલરે;
આગળ ઓળી પાડી પાંથીઓ ભાઇ બન્યા તાલમેલરે. ફેશન.
માથે ટોપી ઘાલી શોભતીરે, વળી પહેર્યું ખમીસરે;
કોટ પાટલુન પહેરીને, બોલે વેલ વેલ ધીસરે. ફેશન.
બુટ સ્ટોકીંગ ના ઊતરેરે, ફરતાં ઘરમાં કે બહારરે;
રાખ્યો આડંબર ઈંગ્લીશ રીતનો બન્યા ઇંગ્રેજ બાળરે. ફેશન.
ઘરેણામાં ઘડીઆળ છેરે, હાથે શોભે છે કફરે;
ગળે કલર નેકટાઈનિ, પહેરી મારે છે રોફરે. ફેશન.
બીડી સીઝર ચીરૂટનારે, સળગાવી કાઢ્યા ગોટારે;
પાનની બીડી ચાવતાં, ઘરમાં વાજ્યા ગડબડ ગોટારે. ફેશન.

કેમ ! કળીયુગ નથી વ્યાપ્યો

કેમ કળીયુગ નથી વ્યાપીગેોરે, જુઠું બોલે નરનારરે;
કેમ કળીયુગ નથી વ્યાપીયો ટેક.
ધર્મી કરમી નથી દેખતારે, મોટો વરત્યો જગમાં કેરરે;
અધર્મી અથડાય છે, આજ જુવો ઠેરેઠેરરે કેમ.
પતીવ્રતા (નારી) નથી દેખતારે, પરનરશું કરે નેહ;
મલીનતા વ્યાપી જગમાં, બગડયો સૌનો દેહરે. કેમ.
પાખંડીઓએ ખાધી પૃથ્વીરે, ખાધો ધુનારે દેશરે;
અધર્મ ઝાઝો થાય છે, સાધુજનમાં પેઠો કલેશરે, કેમ.
ઘણા સાધુએ માળા જપતાંરે, જારી રમવા ઇચ્છું ચીતરે;
શુદ્ધ રહી શું ભજશે નરકે પડવાની રીતરે. કેમ.
ન્હાય નહી ઘણા સાધુઓરે, પ્રભુની સેવા કેવી હોયરે;
સ્વધર્મનું મુળ જાણનાર, એવા નજરે દીઠા કોયરે. - કેમ.

દેશમાંથી દવ લાગીઓરે, દંભીક જનનું ભારે ડોળરે;
ગાદી છોડી કળીયુગમાં નરપતિ ધરશે હોળરે. કેમ.
રજપુતોનું શુર ઘટીયુંરે, નહી મેળવે રણમાં જીતરે;
બળીયા નીર્બળ થઇ રહ્યા, ભુમી થઇ છે નષ્ટરે, કેમ.
દારૂ ઘણો વપરાય છેરે. ઊંચી વર્ણમાં આજરે;
નાચા કર્મોથી બુદ્ધી બગડી, લોપી કુળની લાજરે, કેમ.
પૃથ્વીમાંથી પાક ઘટીયોરે, પુરતો થાય નહી વરસાદરે;
નદીયો સુકાવા લાગી, મેલી સીંધુએ મરજાદરે. કેમ.
દુધ ઘટયું ગાય ભેંસનુંરે, ઘોડાગાડીએ જોડાયરે;
દુનીયામાં ઉલટું થાય છે, વધ્યો અસત્ય ઉન્માદરે. કેમ.
પોતાના ધણીને ખવરાવતીરે, કંઇ નારીઓ ઝેરરે;
એક બીજાની જોડે જાય છે, કળીએ કીધો કાળો કેરરે. કેમ.
ભાર બોજ સૌના ઘટીયારે, ઘટયાં સગાનાં હેતરે;
મા બાપ ભુખે મરતાં, દીકરા ભરે છે પેટરે. કેમ.
નીચ ઉંચમાં ફેર ના રહ્યોરે, વધ્યું હોટલનું જોરરે;
ખાલી ભભકા બતાવતા નથી તનમાં તોરરે. કેમ.

વીપ્રો સુધરે તો સૃષ્ટી સુધરે.

બ્રાહ્મણો શીખ્યા ભીખ માગતારે,કરમે રહ્યું પતરાળુરે;
બ્રાહ્મણો શીખ્યા ભીખ માગતા. ટેક.
નહાવું ધોવું નથી ગમતુરે, નથી આચાર વીચારરે;
વેદના શાસ્ત્રો ન ભણ્યા, મુકી સંધ્યાને પુજાયરે, બ્રાહ્મણો.
પુસ્તક પાનાં મુકયાં પેટીમાંરે, મુકયો ગાયત્રીનો પાઠરે;
વીપ્રે વહેપાર ઝાલીયો, ભજવે ભીક્ષાનો ઠાઠરે. બ્રાહ્મણો.
મુખે મંત્ર ઉચ્ચારતારે, આવતા દેવ સન્મુખરે;

મુખે આશીર્વાદ આપીને, દેતા સર્વેને સુખરે. બ્રાહ્મણો.
ચાવે તમાકુ મુખથીરે, બન્યા બીડીના પીનારરે,
દારૂ ગાંજો અને ભાંગના, હુવા શોખીન અપારરે. બ્રાહ્મણો.
સૃષ્ટી વીપ્રો ધ્રુજાવતારે, ધ્રુજે મોટા મોટા રાયારે;
તે વિપ્રો ચાલ્યા ગયા, હવે રહ્યા નમાયારે. બ્રાહ્મણો.
જોશ જોનારા નથી જોશીઓરે, નથી પંડીતોના લેખરે;
સાત પેઢીનાં નાંમ બોળીયાં, ઉપર મારીછે મેખરે. બ્રાહ્મણો.
ચા' પીવા હોટલમાંરે, જુવો વિપ્રો જાયરે;
સૌની સાથે બેસીને, પુરી સાક ભજીયાં ખાયરે. બ્રાહ્મણો.
પતાંમ્બર પહેરી નાહ્યા વીનારે, જાય જમવાને આજરે;
વીપ્રો રહ્યા છે નામના, લાડુ જમવાને કાજરે. બ્રાહ્મણો.
વીપ્રોને દેવ સમ ગણતારે, પુજતા તેમના પાયરે;
વીપ્રો કહે તેમ કરતા, એવા વિપ્રો નથી કાંયરે. બ્રાહ્મણો.
સોમચંદ કહે જગ ઈશનેરે, ક્યાં લગ લખું કેટલા લેખરે
વીપ્રો સુધરે તો સૃષ્ટી સુધરે, મારી વિધાત્રાએ મેખરે, બ્રાહ્મણો.

બાળલગ્ન નવ કરશો.

બાળલગ્ન નવ કરશોરે, તેમાં પડશે વીઘનરે;
બાળલગ્ન નવ કરશો. ટેક.
જો કદી જોડું તે ઉછરેરે, મળતો નાવે સ્વભાવરે;
આખી ઉમરમાં એહનો, દેખો દુઃખનો દેખાવરે. બાળ.
મોટી ઉમરની બાળા થાય છેરે, જ્યારે ઉપજે અહંકારરે;
તેના મુખની ગાળો, ખાય મા બાપ ગોરરે. બાળ.
સમજણ કાચી બાળાતણીરે, નહી મન તેનું ઠારરે;
કહો તેને કેમ કરાવીએ, આખા ભવનો કરારરે. બાળ.

પંચને સાક્ષી રાખીનેરે, અગ્નિ રાખી જંમાનરે;
શું સમજે નાનાં બાલુડાં, જેને જરીએ ન જ્ઞાનરે. બાળ.
માબાપની મુરખાઇનોરે, એ તો છે આડો આંકરે;
વાંકું થયા પછી બોલતાં, કાઢે કરમનો વાંકરે. બાળ.
લ્હાવો લેવાની લાલચેરે, કંઇ પૈસા લેવા કાજરે;
આંખ્યો મીચીને ઊંડે કુવે, નાખે બાળાને આજરે. બાળ.
બાર વરસની બાળીકાગે, જણી કરશે શું ન્યાલરે;
કાં તો મરે એ બાળીકા, નહી તો મરે તેનો બાળરે. બાળ.
છોકરો નીશાળે ભણતોરે, કાં તો મોઇ દંડે રમતોરે;
બાળા પરણાવી બાળને, કેવું સુખ ભોગવતોરે. બાળ.
કાચાં બંધારણ તોડાવીયાંરે, જોવા પૌત્રનું મુખરે;
પુત્રનું સુખ ગુમાવીયું, જુવો બાળ વીધવા દુઃખરે. બાળ.
પાછળથી પસ્તાઇએરે, એવો કરીને અનર્થરે;
પાણી પીને ઘર પુછવું, એથી સરે શું અર્થરે. બાળ.
જેવું બી (ખેતરમાં) વવરાવશોરે, તેવું લણશો ભાઇરે;
કાચા બીના છોડવા, જુવો જાય છે ચીમરાઇરે. બાળ.
બાળ વીધવાનું દુઃખ દેખીનેરે, તમે કરશો વીલાપરે;
સોમચંદ કહે હવે શું કરૂં, પહેલાં મુકયો ગજો કાપરે. બાળ.

તમારાં બચ્ચાં વ્હાલાં હોય તો વાંચો,

આજકાલ કેફી ચીજની મેળવણીથી ગોળીઓ બનાવી નાનાં બચ્ચાંને ખવરાવવામા આવે છે, તેથી શરૂઆતમાં બચ્ચું સારૂ રહે છે, પછીથી ઝાડાની કબજીઆતો થઈ દરેક રોગો ઉત્પન્ન થાય છે. તે બચ્ચું ઘણુંજ પીડાય છે તો ?

ઘણા વખતથી વપરાતી અને બચ્ચાંઓનો આશીર્વાદ લેતી.

બાળ સંજીવન સોગટી.

દરેક બચ્ચાંના માબાપોને વાપરવા ભલામણ કરીએ છીએ કેપી ઝીજની મેળવણી આવતી નથી છતાં આ સોગટી દીવસમાં એકવખત પાણીમાં એલસરકા ઘસી પાવાથી બચ્ચુંજ હુંશીઆરીમાં રહેછે, ઝાડો સાફ લાવેછે. સ્ત્રીઓને કોઠે રતવા હોય છે તેથી બચ્ચું ધાવણથી ઘણુંજ પીડાય છે, શરીરે સુકાય છે, તાવ વીગેરે દર્દો લાગુ પડે છે અને તે રીવાય વરાદ, સસણી, તાવ, ઉધરસ વીગેરે દર્દો આ ગોળી વાપરવાથી દુર કરી બચ્ચાંને રૂષ્ટ પુષ્ટ બનાવે છે. કીં રૂ. ૦—૫—૦

☞ રૂપીઆ પાંચ ઇનામ. ☜

દુનિયાં કહેછે કે આંખ એ જીંદગીનું સાર્થક છે? તો ધ્યાન દઈ પુરેપુરૂ વાંચો.

રાતના અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓ, નામુ લખનાર વેપારીઓ, કારકુનો માસ્તરો તથા નકશી કામ કરનાર કારીગરો, ઇજનેરો, ડ્રોઈંગ માસ્તરો, શેઠ શાહુકારો અને રાજ દરબારમાં વાપરવા લાયક અને લહેજત આપનાર.

પારાથી મર્દન થએલો, ભીમસેની બરાસથી ઘુંટાએલો, ગુલાબજળના પટે ચઢેલો, સીસાથી શોધાયેલો, જસતના ખાપરીયાથી ભેળવાયેલો, સાચા મોતીની ભુકીથી લસોટાયેલો, આંખના દરેક દરદોને મટાડનાર. સાચા મોતીનો સુરમો નથી તેવી ખાત્રી કરી આપનારને રૂપીઆ પાંચ ઇનામ આપવામાં આવશે. આ સુરમો સવાર સાંજ આંખમાં આંજવાથી આંખમાંથી પાણીનું ઝરવું, ઝાંખ, છાયા, આંખ ઝીણી પડવાથી કમ નજર થઇ લોચા વળે છે. ઝા-

મરથ. આંખમાં આંખમાં આવતી ચેળ, વેગ. બળતરા, કળતર. થતા મોતીઓ, પાંપણોનું ખરવું, પીયા વગવા વગેરે દરદોને અટકાવી આરામ કરે છે ઘણાક ગૃહસ્થો કહે છે કે સારી આંખ હોય ને શા માટે સુરમો આજવો જોઈએ? તો જેમ ન્હાવાથી મેલ નીકળી શરીર સ્વચ્છ થાય છે તેમ સવાર અગર સાંજે સુરમો આંજવાથી ગરમી કાપી આંખમાં ભરાયેલો મેલ નીકળીને આંખને ચોખ્ખા રાખે છે. આપે ઘણાક સુરમા વાપર્યા હશે પણ પારાથી મર્દન થએલો હીંદુસ્તાનમાં પહેલ વહેલોજ બહાર પડેલો છે. અમારા સિવાય હજી સુધી કોઈએ બહાર પાડેલો નથી. કીંમત તોલાના રૂ ૨—૦—૦ પા તોલાના રૂ. ૦—૮—૦ ૧ **વીર્યવર્ધક ગુ. ટીકા**—(ધાતુપુષ્ટી માટે ગોળી)—મુખધાત, પેશાબ અને દસ્ત વખતે ધાત નાકળવાથી હાથપગ ચુંથાતા હોય, મગજ ચઢતું હોય, યાદશક્તી નાશ પામી હોય, ગમે તેવો જુનો પ્રમેહ થયો હોય, તે માણસે સવાર સાંજ એકેકી ગોળી દુધ યા પાણી સાથે ગળવાથી લોહીને સુધારી વીર્યને વધારી શકતી આપે છે. કીં. ગોળી ૩૨ નો રૂ ૧—૦—૦ ૨ **જનાના ઘૃત**—ઘણાં વાજયથી તથા હસ્તક્રીયાની કુટેવથી રગોનું સીથીલપણું થયું હોય તે માણસે આ ઘ્રતનું માલેસ કરવાથી રગોમાં નવો જુસ્સો પેદા થાય છે. કીંમત તોલના રૂ. ૫—૦—૦ સેમ્પલના રૂ. ૧—૪—૦ ૩ **અમીવર્ધક પીલ્સ**—પાનમાં ખાવાથી હંજત આપે છે. ખાલી ઉધરસ, ગળામાં દુખાવો, ચોરીઆ આવવા તથા સાદ બેસી ગએ હોય તે માણસે ગોળી મોંમાં રાખી રસ ઉતારવાથી મટાડે છે. ને કંઠને સુધારે છે. ગોળી ૧૦૦ ના રૂ. ૦—૪—૦ ૪ **જવરાદી ગુટીકા**—આ ગોળી સવાર સાંજ એકેકી પાણી સાથે ગળવાથી એકાંતરીઓ, ચોથીઓ, રો-

જુદા જુર્ણ જ્વરને ઉતારે છે. મળ સાફ કરી નળબંધ વાયુ મટાડી ભુખ લગાડે છે. કીં. ગોળી ૩૨ નો રૂ. ૦-૮-૦.

૫ રાજરોગ ગોળી—આ ગોળી સવાર સાંજ એકેકી ગળવાથી શ્વાસ, કાશ, દમ, ઉધરસ, ગોળો આફરો, ખરોળ, વીગેરને મટાડે છે. કીં. ગોળી ૪૦ નો રૂ. ૧-૦-૦ **૬ રામબાણ ગોળી**—સવાર સાંજ એકેકી ગોળી પાણી સાથે ગળવાથી દુઝતા હરસ, દુખતા મસા (બવાસીર)થી ઝાડાની કબજીઆત, પુંઠનું કળતર, ચેળ આવવી, અગન બળવી, અંદરના ભાગમાં ચાંદીઓ પડવી, હાથપગનું કળતર, કેડનો દુખાવો, આફરો ચઢવો વીગેરે મટાડે છે. કી. ગોળી ૪૦ નો રૂ. ૧-૧-૦. **૭ બવાસીર પીલ્સ**-હરસ યા મસાને ચોપડવાથી ચીમડાવી નાંખે છે. કીં. ગોળી ૮ નો રૂ. ૫-૦-૦ **૮ ગુલાબી મંજન**—દાંત હાલતા, કળતા, લોહી પડવું, વીગેરે બંધ કરે છે. કીમત રૂ. ૦-૪-૦. **૯ દાદરનો પાવડર**—ઘીમાં કાઢવી મલમ જેવું કરી, દાદર ઉપર મસળવાથી લાલ, કાળી ગમે તેવી દાદર, ખરજવું, સુકુ, લીલું, ખસ, ચાંદા પાઠાં વગેરે મટાડે છે કીં. ૦-૪-૦ **૧૦ માથાનો પાવડર**—આદાશીશી, આખુ માથું દુઃખતું હોય, સળેખમ, છીંકને ચપટી ભરી નાકે સુંઘવાથી મટાડે છે ઝામરના દરદને મટાડે છે. કિં. ૦-૪-૦ મેન્થોલબામ—માથાનો દુખાવો, વા, ઝામર, કાનના ચસ્કા, ખોડો, ઉંદરી, વીંછી વગેરે દરદો માટે કી. ૦-૬-૦. **૧૧ બાદશાહી પાવડર**—વાળ કાઢવાનો—વાળ નથી નીકળતા તેવી ખાતરી કરી આપનારને પાંચ રૂપીઆ ઇનામ આપવામાં આવે છે. વીંછીને ઉતારે છે. કિં રૂ ૦-૪-૦ વાસટફુટક, ચાંદીની ખાવાની દવા દીવસ ૨૧ ના રૂ. ૫) હરસ યાને મસા વગર નસ્તરે, વગર ઇજાએ ખરી પડે છે. ડબીના રૂ. ૫)

આ સીવાય વાળો, ભગંદર, કંઠમાળ, હાડગંભીર, દાઢા રસી વગેરે રોગોની દવા મળે છે. લખો દર્દીને સલાહ મફત. જવાબ માટે ટીકીટ બીડવી. દરેક દવાનું વી. પી ખર્ચ જુદું સમજવું.

બનાવનાર,—**આયુર્વેદ ઔષધાલયમાં વૈદ્ય સોમચંદ જેઠાલાલ.**

ઠે. ઢાળની પોળમાં—ખારાકુવાની પોળ—**અમદાવાદ.**

વાંઢો કહે જગ ઇશને.

વાંઢો કહે જગ ઈશનેરે, મને પરણાવો નારીરે,
વાંઢો કહે જગ ઇશને. ટેક.
બહુ બાધાઓ રાખીનેરે, ઘણા જપાવ્યા જાપરે;
તોયે નારી મળી નહી. પુરણ પ્રગટયાં છે પાપરે. વાંઢો.
જન્મ કુંડળી લઈ જોશીનેરે, પ્રશ્ન પુછવા હું જાઉંરે;
કે લગ્ન થશે આ સાલમાં, તેથી ઘણો હરખાઉંરે, વાંઢો.
લગનગાળો આવીયોયે, ઘણા ચઢયા વરઘોડેરે;
હું ચગડોળે ચઢીયો, ઘોડે ચઢીશ કયે દહાડેરે. વાંઢો.
વર કન્યા ફેરા ફરેરે, સાસુ કંસાર જમાડેરે;
સુખ એવું કયારે દેખવા, હું પરણીશ કયે દાહાડેરે. વાંઢો.
જાતીલા મારા મશ્કરીમાંરે, કરે વીવાની વાતરે;
તો હું સાચું માનીને થતો હૃદયમાં રળીઆતરે. વાંઢો.
ઢેડ ચમાર ગમાર ઘણારે, પરણી થયા ગરબારીરે;
એ કરતાં હું અભાગીયો, નથી મારે ઘેર નારીરે. વાંઢો.
રોજ રસોઇ કરી પીરસેરે, મુખે બોલી મીઠું રે;
જન્મ ધરી સુખ એવું, મે તો સ્વપ્નમાં ન દીઠું રે. વાંઢો.
નારી મુખ મલકાવીનેરે, જુવે પતીના સામુંરે;

દેખી દીલ મારૂં દાઝે છે, વળી ખેદ હું પામુંરે. વાંદે
પૃથ્વી ઉપર જુઓ નારીઓરે, ઘણી પ્રભુએ નીપજાવીરે;
મારા માટે એક ઘડતાં એને આળસ કયાંથી આવીરે. વાંદો.
ઘણા ખરાના ઘરમાંરે, જુઓ બબ્બે નારીરે;
વિધાત્રા તું અભાગણી, શી બુદ્ધી પહોંચી તારીરે વાંદો.
પાણી ભરવા પ્રભાતમાંરે, કુવા ઉપર હું જાઉરે;
નારીઓ પાણી ભરતી. દેખી મનમાં મુંઝાઉરે. વાંદે.
દેવતા સળગાવી હાથથીરે, ઉનું પાણી કરી નાઉરે;
કાચી પાકી ભાખરી, સવાર સાંજે ટાઢી ખાઉંરે વાંદો.
સમશાન સરખું ઘર દેખીનેરે, ચીતા સરખી સળગાયરે;
મનની વાતોને ખોલતાં, મને આવે છે લજ્જાયરે, વાંદો.
નારી સ્વપ્નામાં આવતીરે, ત્યારે ઝબકીને જાગુંરે,
સજ્યા નારી વીના કોઇ નહી, સઘળે અંધારૂં લાગ્યુંરે. વાંદો
વાસણની ઉતરડનેરે, રાતું લુગડું ઓઢાડુંરે;
પ્યારી ઉભાં છો એમ કળી, મારા મનને રમાડુંરે. વાંદો
દોરીની આંટો વાળીનેરે, તેની વરમાળા બનાવીરે;
મારી ને ઉતરેડની ડોકમાં મેં હરખે પહેરાવીરે. વાંદો
બોલ્યો વહુ ચાલો ચોરીમાંરે, સુખ આપીશ મેં માગ્યુંરે;
એમ બોલી હું ખસીયો, ઉતરેડ પડી મને વાગ્યુંરે. વાંદો.
ઉતરેડનાં હાંલ્લાં ફુટીયાંરે, જુઓ નારીની પ્રીત્યોરે;
આજે પરણ્યો આજે રાંડયો, કેવો ઓરીયો વીત્યોરે. વાંદો.
વાંદો કહે જગ ઇશનેરે, સૌને બુદ્ધી આપો સારીરે;
કુંવારો કોઇ ના રેહે, શોધી પરણાવો નારીરે. વાંદો.

સમાપ્ત.